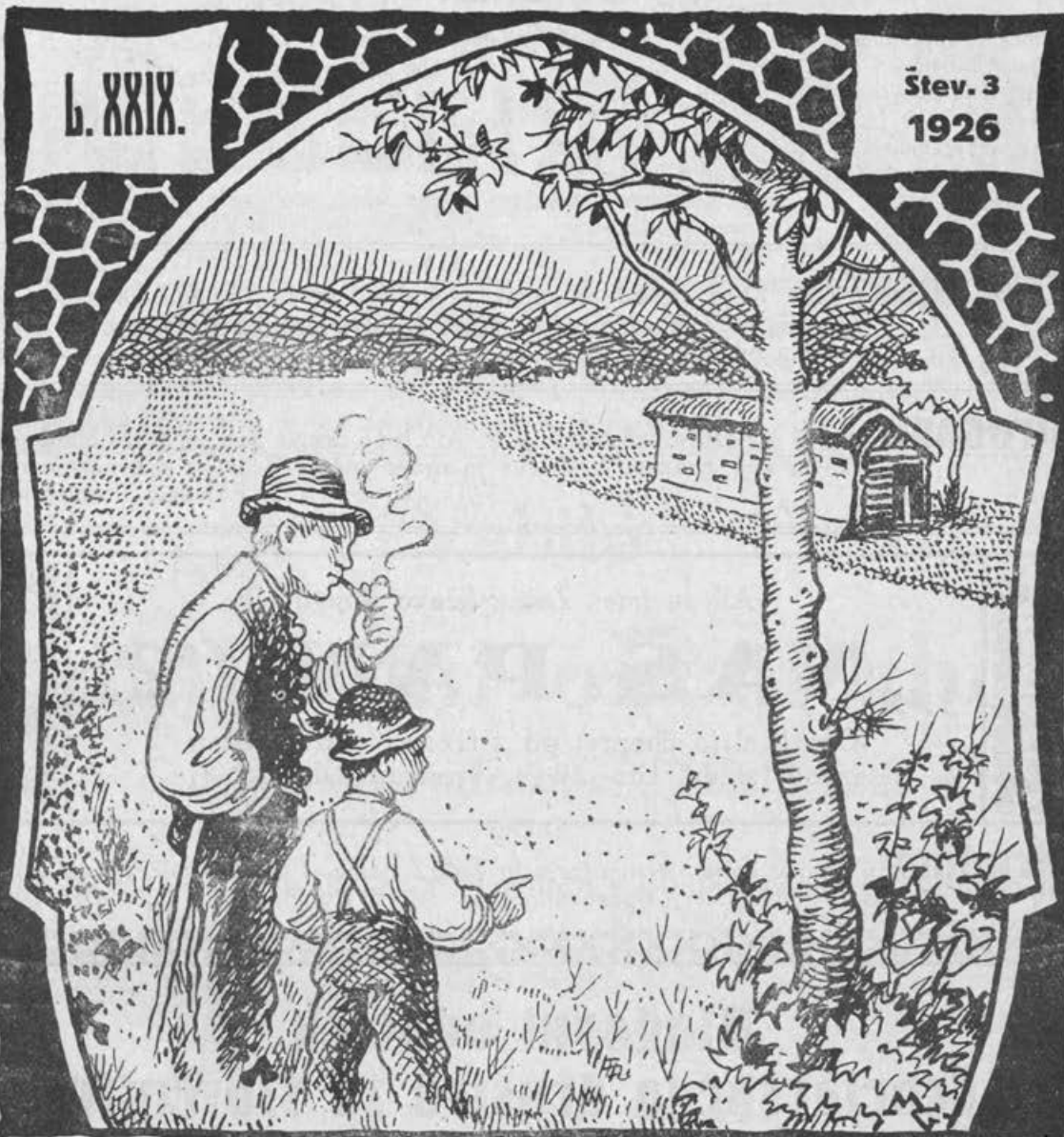

L. XXIX.

Štev. 3
1926

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Vabilo na občni zbor	33	Vstani, čebelica!	44
Čebelarstva letina v drugi polovici l. 1925.	34	Opazovalne postaje	44
Skrbimo za izboljšanje paše!	35	Društvene vesti	46
O vosku	39	Drobiž	46
Čtivo za začetnike	41	Listnica uredništva	48
Ukaz o odvrčanju in zatiranju kužnih bolezni čebelne zalege	42		

Čebelnjak. prav ličen, dobro ohranjen, razložljiv, za 16 Virijentovih panjev, s panji, točilom in orodjem vred, je naprodaj. Prostora je za 6 A. Ž. Cena po dogovoru. Ana Kraut, Kamnik.

Prodaj: lesen, razložljiv čebelnjak za 16 A. Ž. in 8 drugih panjev, šest obljudenih A. Ž., več praznih kranjičev in drugo orodje, lege za prevažanje itd. L. Fürsager, Radovljica.

Ali že imaš Žnidaršičevo knjigo

„NAŠ PANJ“?

Omislj si jo čimprej po znižani ceni. Vezan izvod stane Din 30.—, broširan Din 20.—.

Prodaj 6 panjev čebel, 2 romičarja in 4 A. Ž. panje. 1 na 10 romičev s palicami, 3 na žlebičje ter 1 opazovalni panj. Alojzij Robič, Moste 35, p. Žirovnica.

Blagovni oddelek
Čebelarstva društva za Slovenijo
v Ljubljani
naznanja, da ima na razpolago

satnice

v brežhibni izvršitvi, lepo rumene in dobro otisnjene. Cena za kilogram Din 65.—.

Kdor prinese vosek v zameno, doplača samo delo po Din 12.50 za kilogram po odbitku kale.

Vosek plačuje blagovni oddelek po kakovosti od Din 30.— do Din 40.— za kilogram.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Letnik XXIX.

V Ljubljani, dne 1. marca 1926.

Številka 3.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

Zveze čebelarskih podružnic v Mariborski oblasti

ki bo

dne 21. marca t. l. ob 10 dop. v Mariboru v III. deški šoli na Ruški cesti.

Spored:

1. Pozdrav in otvoritev občnega zbora po zastopniku osrednjega društva.
2. Poročilo tajnika »Čebelarskega društva za Slovenijo«.
3. Volitev odbora, in sicer: predsednika, namestnika, tajnika, blagajnika in 4 odbornikov.
4. Volitev dveh preglednikov računov.
5. Šlučajnost.

Občnega zbora naj se udeleže poleg delegatov podružnic tudi drugi čebelarji v čim večjem številu, da se pogovorimo o važnih čebelarskih stvareh.

Predloge in nasvete pošljite najkasneje do 14. marca osrednjemu društvu.

Odbor osrednjega društva.

Čebelarstva letina v drugi polovici leta 1925.

Henrik Peternel.

lanskem članku »Čebelarstva letina do sedaj« sem opisal letino v prvi polovici leta 1925. Izrazil sem nado, da bodo lonci še lahko polni, ker so bile družine zelo močne.

Vse nade, tudi čebelarstva, imajo neprijetno lastnost, da se izpolnijo običajno le deloma in ne vsem. Tako tudi moja nada. Resnično je v velikem delu Slovenije v začetku meseca julija 1925. l. začelo mediti razno listnato drevje, ponekod obilneje, ponekod manj. Zapazil sem z jako mešanimi občutki, da letajo čebele živahno v gozd, ter dejal: »Barem nešto, vsaj nekaj«. Vem namreč iz izkušnje, da gozdni med ni poseben dar božji, ne za čebelarja, še manj pa za čebele. Ako ga kmalu točimo, teče kot voda in ni za rabo, proti koncu paše ga pa nanašajo čebele že skoraj strjenega v satje. Leta 1921. je v tukajšnjem okolišču medil gozd kasno jeseni. Čebele so nanesele dokaj medu, a bil je tako trd, da sem ga mogel le z lesenim klinčkom izkopat iz celice. Takrat sem dolgo časa iskal pomoči, kako bi ga spravil iz satovja. Obrnil sem se pismeno do patra Schachingerja, ki je bil mož velikih izkušenj. Vsi, tudi ta veliki čebelar, so mi svetovali, naj izrežem satovje iz satnikov in pridobim med po starem načinu, torej s segrevanjem, iz raztopljenega voska naj pa napravim nove satnice. Ta nasvet mi ni ugaljal. Ubral sem jo po svoje, vzel družinam najtežje sate, jih shranil do pomladi, čebele pa zazimil na bolj praznih satnikih in jim dal precej sladkorja. Prezimile so dobro. Spomladi pa sem panjem polagoma vračal gozdni med, ki sem ga jim vzel jeseni — vsega so predelale ali pa porabile, kdo ve to, natočil sem pa tisto leto mnogo dobrega in lepega medu.

Lani sem zato sam pri sebi rekel: »Letos napraviš prav tako. Sate, ki so polni goz-

nega medu, predeneš v medišča, jeseni jih pa vzameš in spraviš za pomlad.« Toda zasukalo se je drugače.

Ker je pomladna paša skoraj popolnoma odpovedala, me je bila želja, da dobim vsaj nekoliko, čeprav le gozdnega medu za svoje kupce. Pazil sem torej zvesto, da ne zamudim trenutka, ko bo med baš goden za točenje. Izbral sem si za opazovanje bolj šibek panj, da ne bi delal preveč nadleže čebelam in sebi. Poudarjam še enkrat, da je bil panj bolj šibek, da bo umevno, kar spodaj pripovedujem. Ves moj trud je bil zaman. Začetkoma je bil med neka zelenkasta tekočina, sladka sicer, a imela je duh po lesnem lubju. Ščasoma so se nabrala v tej sladki tekočini trda bela zrna, a tekočina je tekla kot voda, v kapljah, in se ni cedila v nitih kakor popolnoma goden med. V kratkem času pa med v satju sploh ni bil več tekoč, marveč popolnoma strjen. Sedel sem v čebelnjaku in si dejal: »Tu imaš. Prišlo je tako kakor je bilo l. 1921.«

Lonci so zijali prazni, kupci so me povpraševali po medu, in da bi vsaj najbolj nadležne odpravil, sem sklenil, da pregledam vsa medišča, če ni mogoče vendarle kje kak sat s pomladnim medom. Sklenil, storil. Začel sem kar po vrsti. Prvi panj je imel slabejšo družino, v medišču pa samo strd. Drugi je imel tako močno družino, da sem zajel sapo, preden sem se ga lotil. Medišče sicer ni bilo natrpano z medom, bil pa zelo lep in podoben pomladnemu, samo bolj temen in precej gost, kakor n. pr. espazetni proti koncu paše. Pobrai sem mu vsega in postavil v sredo medišča pet satov s strjenim iz drugega panja in štiri prazne, panju, ki je imel samo strd, sem pa postavil v sredino medišča štiri sate s strjenim, ob straneh pa dal prazne. Na srečo ni bil samo v enem panju tak med, ki sem ga mogel iztočiti. Približno polovica panjev je imela v medišču tekoč med, polovica pa strjenega. Pregledal sem vsa medišča in natočil precej medu. Imel

sem lahko vest, ker sem za izkupilo za med že naročil sladkorja za jesensko pitanje. Vedel sem tudi, da se čebele poleti že prežive s strjenim gozdnim medom, saj jim ni manjkalo vode, dobile so je lahko vsak dan na sleherni bilki, tako je deževalo.

Da bi vedel pri prihodnji izberi matic, katere družine so imele tudi ob gozdni paši tekoč med, sem si seveda napisal, kar sem dognal v posameznih mediščih. Ko sem po končanem delu pregledaval rodovnik matic, sem takoj videl, da ni verjetno, da bi le čebele posebnega pokolenja znale sproti predelavati gozdni med tako, da bi ostal tekoč, saj so bile matice tistih družin, ki so imele strjen med, sestrice matic v panjih s tekočim medom. A nekaj drugega sem spoznal, namreč, da so imeli panji, ki leta 1925. niso prelegli matic, tekoč med, one družine, ki so jih pa prelegle, pa strjenega. Tudi moč panja ni bila odločilna, ampak le okoliščina, ali je panj prelegal matico ali ne.

Po preteku štirih tednov sem medišča zopet pregledal. Samo v štirih panjih sem še našel strjen med, drugod pa ne. Potočil sem za poizkus tri satnike, v katerih je bil med pred štirimi tedni še strjen, sedaj pa že tekoč. Iztočeni med je bil popolnoma tak, kakršnega sem ga našel pred štirimi tedni v drugih panjih tekočega. Te štiri družine, ki so še sedaj imele strd v satju,

so pa večkrat izgubile matice, ki sem jim jih dodal.

Iz teh izkušenj sem si napravil neko mnenje, ki seveda ni še dovolj trdno, ampak le verjetno, namreč: le tisti panj, ki ima dosti mladih čebel, more predelati gozdni med tako, da ostane tekoč, v panjih, ki nimajo dovolj mladic, odkladajo čebele gozdni med nepredelan v satje, kjer se naglo strdi. Nadalje: predelani gozdni med je po kakovosti podoben cvetličnemu, toda pri predelavanju ga gre precej v izgubo.

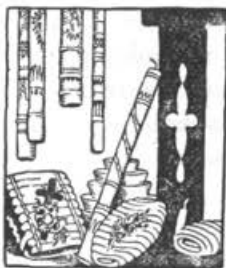
Ta verjetni nauk o gozdnem medu naj blagovolijo čebelarji v bodoče glede resničnosti preizkusiti, ako je pa kdo že kaj izkušal, naj poroča.

Jesenska paša je bila v tukajšnjem okolišču srednje dobra. Otava je bila polna cvetja, ajda je začela lepo mediti, a slabo vreme je nenadoma uničilo pašo. Pri zazimljevanju sem našel v satju tik pod zgornjim robom precej gozdnega medu, pod njim pa več prstov širok pas jesenskega. Dodal sem vsakemu panju še nekoliko sladkorja in z mirno vestjo želel svojim ljubljenkam sladek počitek. Kako bodo prezimile, bom poročal spomladi, ako bo dal gospod urednik kak prostorček v ta namen v našem ljubem »Slov. Čebelarju« na razpolago.*

* Pa še kako radi! Op. uredništva.

Skrbimo za izboljšanje paše!

Fr. D. Jug.

zobraženi kmetovalci vedo, da ima od čebel koristi ne le samo čebelar, marveč tudi vsak poljedelec, posebno pa še sadjar. Čebele namreč prenašajo cvetni prah od cveta do cveta. S tem

pa oplojajo spomladi cvetje na sadnem drevju, da nam obilneje rodi. Kadar čebele spomladi spričo slabega vre-

mena ne morejo obirati sadnega cvetja, sadje tisto leto nič prida ne obrodi. Isto velja tudi za nekatere druge poljske pridelke, posebno pa še za ajdo. Že deček sem slišal od starih ljudi, da ni zrna, ako čebele ajde ob cvetju ne oberejo.

Poljedelci pa dandanes čebelarstvo vedno bolj preganjajo, ker vedno manj sade in sejejo take rastline, ki mede, oziroma jih uničujejo. Lipe in kostanje sekajo, a novih več ne zasajajo. Travnike gnojijo z umet-

nimi gnojili, z njimi zatirajo travniške cvetlice. Pašnike in prisojne lege, kjer raste resje, čistijo. Sploh mislijo na vse, samo na to ne, s čim se bodo čebele v bodoče preživljale.

Poljedelec, ki ni več čebelarstva, si bržkone misli: čebele imajo dovolj paše v gozdovih in jeseni na ajdi. V resnici pa ni tako. Za obstanek čebel mora biti že z godaj spomladi paša. Ako je ni, ne doživijo letne gozdne in ajdove paše.

Ajda je za čebele zadnja paša, pa ni zanesljiva. Ako je, je dobro, ker pride čebelam v dobro pri zazimljanju, sicer jim moramo zimsko zalogo dodajati. Prav tako ne moremo misliti na gozdno pašo. Jelka ne med vsako leto in ne moremo z gotovostjo računati, kdaj bo medila. Iz izkušnje vem, da smo prav zagotovo pričakovali, da bo lani medila. In res je pričela, toda v dveh dneh je bilo veselja konec. Prišli so nalivi in slabo vreme in nič več ni tisto leto medila.

Gozdna paša je čebelam in čebelarju le v nameček. Če je, je dobro. Če je ni, pa moremo prebiti tudi brez nje. Ni pa tako z drugimi spomladanskimi in poletnimi pašnimi viri! Teh mora biti nekaj zanesljivih. Zato bo treba skrbeti vsaj v zavetnih legah za nadomestilo, da vsi pašni viri ne preminejo, to je, saditi in sejati bo treba bolj obilo take rastline, ki mede.

Pa kdo naj za to skrbi? Čebelar sam za svoj okoliš že lahko nekoliko stori. A čebelar ima navadno le malo zemlje ali pa nič. In če bi jo tudi imel, bi mu bilo s tem le malo pomagano, ker je treba, če hočemo pašo v resnici izdatno izboljšati, saditi medeče rastline v večjem obsegu po celi občini. Če pa to ne gre, bi vsaj več posestnikov v primernih legah lahko kaj več storili v ta namen.

Pri tej priložnosti hočem omeniti samo dve medeči rastlini, ki bi bili lahko v veliko korist lastnikom in čebelarjem. Prva je akacija. To drevo je bilo do sedaj po naših krajih premalo upoštevano, in

sicer zato, ker je po nekaterih krajih še neznan ter premalo cenijo njegove gospodarske dobrine. Prvotna domovina akacije je severna Amerika. V Evropo so jo zanesli v 17. stoletju. Po naših krajih so jo začeli širiti šele proti koncu 18. stoletja. Akacija raste od vseh vrst drevja najhitreje. V 10 do 15 letih napravi že močna debla. Ako jo enkrat obsekamo, se čudovito naglo vnovič razraste in zgosti. Akacijev les je trd les in ima malo beline. Rabimo ga lahko za najrazličnejše namene. Ako se zdebela, ga lahko rabimo za stavbne namene, ker se kosa glede trpežnosti s hrastovino. Poraben je tudi za kolarske in stružarske namene, za razno domače orodje, kakor za držaje, zobe pri grabljah itd. Akacijeva drva gorijo močno, živahno, dajo mnogo gorkote, malo dima in gorijo tudi sveža prav rada. Posebno pripraven in trpežen je akacijev les za kolje po vinogradih, za ograje po vrtovih in pašnikih, ker se da poljubno kalati. Porabnost akacije je pri nas v splošnem še premalo znana. V Sloveniji je do sedaj akacija najbolj razširjena v Prekmurju, seveda še od prejšnje dobe. Akacija ima zlasti to prednost, da ni izbircna. Raste povsod, najraje pa v solnčni, peščeni legi.

Ako gremo po naših slovenskih krajih z odprtimi očmi, vidimo marsikje baš v zavetnih legah primerne prostore za saditev akacije. Posebno pod gorami in griči so tu pa tam razni naravni kameniti in peščeni nasipi, v katerih ne raste nobena stvar razen nizkega grmičevja in brinja. Kraji med gorami, kjer se meli pesek, ali ob bregovih potokov in rek, kjer ni toliko zemlje, da bi raslo drugo visoko gozdno drevje, so za saditev akacije kakor nalašč. Akacija raste, da ima le količkaj vlage, čeprav je le malo zemlje, seveda iz početka bolj počasi.

Koliko je po naših krajih še takega mrtvega sveta, ki bi lastnikom, ako bi ga zasadili z akacijo, donasal več koristi nego jim ga sedaj. In kolikega pomena bi bilo to za čebelarstvo!

Ako pa kdo nima takih slabih zemljišč in bi hotel nasaditi akacijo na kaki boljši zemlji, recimo na travniku ali pašniku z dobro zemljo, bi za to ne bil čisto nič oškodovan, ker bi dobil hitreje drv in potrebnega lesa. Ako ima kdo v vinorodnih krajih kak zapuščen vinograd, ki mu ničesar več ne donaja, je kakor nalašč za akacijo, ker ji vinorodna lega najbolje ugaja.

Marsikateri lastnik primernege zemljišča, ki bi ga lahko zasadil z akacijo, bo mogoče mojim besedam pritrdil. Akacija se ne zasaadi sama, treba je za to nekaj storiti.

Akacijeve sadike si sicer lahko sami vzgojimo iz semena. Toda to ne kaže, bolje je dobiti iz kake gozdne drevesnice že krepke sadike. Čeprav take nekoliko več stanejo nego vzgojene, pa zato nagleje dosežemo uspehe. Sadike so najpripravnejše za sajenje dvoletne. Dobimo jih v državnih gozdnih drevesnicah v Ljubljani, ali pa v državni gozdni drevesnici v Mariboru. 1000 dvoletnih sadik stane brez prevoza samo 100 Din. Sadimo jih v boljši legi z dobro zemlji po 2 m vsaksebi, v slabejši pa po 1 do 1-50 m narazen.

Ko so se sadike dobro ukoreninile, to je po prvem ali po drugem letu po sajenju, je najbolje, da jih porežemo čisto pri tleh. Že prvo leto potem poženejo iz tal do 3 m visoke nove mladike. To je dobro posebno v slabejših legah, da se nasad hitreje zgosti.

Predvsem moram pa opozoriti, da akacija ne uspeva v severni senčni legi, zlasti pa ne v močvirnati zemlji. Na takem svetu mladike rade pozimi pozebejo in tudi korenine v tleh rade pognijejo, posebno pri nasajenih sadikah. Akaciji najbolje ugaja solnčna, zavetna lega, ki je obrnjena proti jugu.

Akacija najbolje uspeva sama zase ali pa pomešana med nizko gozdno drevje, kakršni so nizki javorji, hrasti, borovci itd. V gozdu, kjer rastejo bukve, smreke, jelke in drugo visoko gozdno drevje, pa akacija

ne uspeva, ker ne ljubi sence višjih dreves. Ona hoče biti prosta, da je drugo drevje ne prerašča. Opozoriti pa moram še na to, da tam, kjer je nasajena, ne smemo spuščati živine na pašo. Živina rada zgrize nežne mladike in uniči rastlino do tal.

Da je akacija najbolj medeče drevje, tega ni treba še posebej dokazovati, ker to ve že vsak čebelar. Opozarjam pa vse čebelarje v zavetnih legah, naj vsakdo pregleda v svojem okolišu, kje je kaj primernege prostora za saditev in naj poizkuša lastnika dotičnega prostora pridobiti za to, da da prostor zasadi z akacijo.

Čebelarji sami pa naj poizkušajo v tej zadevi lastnikom pomagati, bodisi da jim priskrbe sadik ali pa pri sajenju samem, ker od tega truda bodo sčasoma tudi čebelarji imeli svoj delež.

Druga medeča rastlina, ki je priporočila vredna, pa je rdeča detelja (*Trifolium incarnatum*), inkarnatna detelja. Edino te vrste detelja v naših krajih obilno medu in jo tudi čebele lahko s pridom obletavajo. Znano je, da vse vrste detelje, kar jih po naših krajih sejejo, bolj ali manj mede, a jih čebele ne morejo obirati, razen rdeče detelje in male bele zajčje deteljice, ki raste po pašnikih in okoli potov ter vse poletje cvete.

Tudi v cvetu navadne detelje se tvori nektar kakor pri drugih cvetih na dnu čašic. Ker so pa te čašice ozke in do dvanajst milimetrov globoke, ne morejo čebele z rilčkom doseči medu, da bi ga z jezičkom posrkale. Kadar cvete detelja ob lepem vremenu, večkrat opazimo, da diši. Čebele jo obletavajo, a zastonj je ves njih trud, ker ne morejo do medu.

Inkarnatka pa ima do 50 mm dolge cvetne klase, ki so gosto naloženi z majhnimi cvetki (čšašicami). Ako je vreme ugodno, medu prav obilno. Čebele gredo nanjo kakor na ajdo, tako da ima en cvet kar po več obiskovalk hkrati. Med od te detelje ni baš dober, je črn in ima nekak zoprni duh. A ker je še zgodaj

spomladi, ga čebele zase porabijo in ga ne nanašajo v medišče.

Inkarnatko navadno sejemo, ko smo poželi žito, kar med ajdo. Samo zase jo sejemo le, ako nam po žetvi preostaja prostor, da ne sejemo toliko ajde in repe, kolikor smo imeli žita. Ako sejemo deteljo med ajdo, je treba ajdo nekoliko redkeje sejati. Ako imamo zgodnji oves, še lahko sejemo deteljo, ko požanjemo oves. Po nekaterih gorkejših krajih sejejo to deteljo tudi med repo, takrat, kadar jo okopavajo, oziroma oplevejo. Tega pa ne priporočamo. Deteljno seme kali hitro in se dobro razraste že do zime, če je količkaj lepih jesenskih dni. Spomladi detelja čudovito hitro raste in je, če je čas količkaj ugoden, že v začetku meseca v cvetu. Tedaj jo že lahko pričnemo kositi za zeleno klajo. Spomladi nam ta vrsta detelje kaj dobro služi, ko nam že suhe krme primanjkuje. Živina jo prav rada jé, dokler ni prestara. Prija tudi mlečnim kravam. Pokladamo jo lahko samo ali pa jo mešamo med suho krmo.

V drugi polovici meseca maja že lahko vso pokosimo in sejemo na dotični prostor proso, ali pa pripravimo njivo potem za pozne sadeže, kakor za fižol, zelje in peso, v toplejših (vinorodnih) krajih pa celo za malo koruzo (činkvantin).

Ta vrsta detelje je kaj važnega pomena, zlasti za male posestnike. Ne da bi mu njiva stala 6 do 7 mesecev prazna, mu da dva pridelka. Njiva ni zato nič slabša, nasprotno, mnogo rodovitnejša, ker spada detelja med tiste rastline, ki srkajo s posebnimi gomoljci na koreninah, v katerih so posebne bakterije, dušik iz zraka, ki je v zemlji. Na ta način obogate zemljo z najdragocenejšim gnojilom — dušikom. V večjem obsegu jo sejati ne kaže in za posamezne posestnike tudi nima več pomena nego samo toliko, kolikor kdo namerava sejati prosa ali saditi poznih sadežev, in kolikor kdo potrebuje zelene krme. Ako bi vsak kmetijski posestnik to storil, posebno v zavetnih legah, bi se našim čebelam spomladi dobro godilo.

Rdeča detelia pa ima to napako, da v mrzlih legah, posebno če ni pozimi snega, rada pozebe. V zavetnih legah se pa tega ni bati. Pač pa je treba zelo paziti, da imamo za setev le seme istoletnega pridelka. Dognano je namreč, da seme od prejšnjega leta slabo kali. Ako bi na primer od letošnjega pridelka kalilo od 100 zrn 90, bo od tega semena kalilo drugo leto komaj 50 od 100. Največ neuspehov je pa posledica zakasnele setve. Vse to je tudi vzrok, da se setev ni obnesla tistim, ki so to že poizkusili, in da je bila spomladi detelja prerodka na njivi. Nekateri pripisujejo temu pozebo, a je največkrat krivo le slabo seme in nepozna setev, a ne pozeba.

Ne pozabimo pa, da njivo pred oranjem pognojimo s Thomasovo žlindro (5 kg na ar), pozimi ali pa zgodaj spomladi pa, da raztrosimo po zemlji še 40 % kalijeve soli (2 in pol kilograma na ar).

Zato je najbolje, da seme sami pridelujemo ali pa, da ga dobimo iz roke, na katero se lahko zanesemo, da je seme res istoletni pridelok. Kdor hoče sam pridelati seme, naj pusti spomladi na voglu njive nekaj m² cvetoče detelje, da dozori. Nato naj jo spravi v kozolec, ko se posuši, naj jo pa omlati in očisti ter spravi, da jo bo imel ob žetvi že pripravljeno za setev.

Semena je treba posejati na mernik poseve 2 1/2 kg. Ako ne bi mogli dobiti istoletnega semena in bi morali sejati takega iz prejšnjega leta, ga je treba posejati še enkrat toliko. Ako kdo nima še domačega semena in ga drugje ne more dobiti, ga lahko kupi pri kakem zanesljivem trgovcu s semení. V Ljubljani ga dobi pri Urbaniču na Miklošičevi cesti nasproti Uniona; stane 1 kg 8 Din.

Čebelarji, poizkusite z izboljšanjem paše najprej sami in agitirajte za to tudi pri drugih posestnikih v svojem okolišu. Poizkušnja ni težka, že zato ne, ker, ako bi se kateremu ne posrečila, nima zato druge škode nego to, kar ga stane seme. Saj ni žrtvoval zaradi poizkusa nobenega drugega pridelka in

tudi posebnega dela ne. Poizkus morda ne uspe samo zaradi slabega semena ali pa zaradi pozebe v neugodni zimi.

Kadar bo imel vsak kmetski posestnik leto za letom vsaj njivico (za en mernik posetve) posejane z rdečo deteljo in bo

imela vsaka vas vsaj nekaj hektarjev akacijevga gozda, se bo čebelam v Sloveniji bolje godilo.

Ne pozabimo pa, da brez potu ni medu! Zato pa na delo za izboljšanje paše!

O vosku.

Tomó Kurbus.

Večni mojster ukazuje:
»Prid', zidar, se les učit!«
Val. Vodnik.

ko ogledujemo notranjost panja, pač lahko vzklikamo kakor Vodnik. Če se hočemo natančneje seznaniti z vsebino kranjiča, položimo panj na dno in vsa zanimiva vsebina je pred našimi očmi.

Čebela ne rabi pri uredbi svojega bivališča ne merila ne šestila, a vendar uredi vse tako, da ustreza njenim potrebam. Snov, ki jo rabi za opremo svojega bivališča, je pa vosek in o vosku se hočemo pogovoriti.

Menda ga ni izobraženega čebelarja, ki bi ne vedel, da čebela ne nabira voska v naravi, marveč da je tako rekoč plod njenega telesca. Spodaj na zadku, na srednjih štirih trebušnih obročkih ima štiri dvojice posebnih voščenenih žlezic, ki »pote« vosek. Žlezice so luknjičave kakor sito, da prav nazorno povem, in skozi te izredno male luknjice pronica vosek iz telesa na vnanjo stran obročkov. Tam se nabira in strdi v obliki belkastih, prozornih luskinic.

Tvorba voska spada v poglavje čebelinih skrivnosti. Na kakšen način in ob kakšnih vplivih je čebeli mogoče potiti vosek, o tem si belijo glave učenjaki že zelo dolgo. Dognano pa je, da porabi čebela za proizvodnjo voska mnogo medu in znatne množine obnožine. Glavni pogoj

za tvorbo voska je torej obilna hrana. Le čebela, čije telo je vsled zadostnega, oziroma čezmernega živeža tako rekoč prenasličeno z maščobo — voskom, more proizvajati to dragoceno snov. Skratka: vosek je prebitek maščobe, ki ga izločuje čebela z voščenenimi žlezicami iz telesa.

Tudi če uživa čebela sam sladkor, ji je mogoče potiti vosek, toda le če ima na razpolago obnožino, da jo uživa s sladkorjem vred. Sicer je dognano, da pote vosek čebele tudi, če uživajo sam sladkor, vendar se pri tem naglo izrabijo, ker jim manjka dušika, ki ga jim nudi obnožina.

S posebno pripravo, s tako zvanimi voščenenimi kleščicami, ki jih ima čebela na zadnjih nožicah, privzdigne voščeno luskinico, jo nabode na dlačice in nese k čeljustim, da jo obdela. Vosku primešava slino in ga gnete toliko časa, da postane voljan in da ga more oblikovati, kakor potreba nanese. Nato pritisne kepico tja, kamor je treba, in začne zdevati, oblikovati in dolbsti. Vsak najmanjši košček porabi za stavbo satja, kakor da bi se zavedala, da je stavbna snov dragocena.

Pri stavbi satja mora imeti čebela popoln mir in najmanj 30° C toplote. Pri tem napornem delu kmalu obnemore, zato proizvajajo vosek večinoma le mlade, še krepke čebele. V sili pa morejo proizvajati vosek in graditi satje tudi starejše čebele. O tem se prepričamo, če napravimo roje iz samih starejših živali. Kljub temu, da smo starcu pustili le matico in tiste čebele, ki se same nalete v panj, začne tak roj takoj staviti satje.

Oglejmo si še sestavo satja, oziroma obliko posameznih vrst celic!

Navadne — čebeline — celice so šesterovoglate. V njih rede čebele svoj zarod in spravljajo živež. Razen teh so v panju še trotje celice, ki so pa znatno večje od čebelinih. Za matično zalego napravijo čebele posebno velike celice, ki imajo obliko poveznjene stekleničice ali pa pipe. Te celice, matičnike, napravljajo običajno po roboh, v sili pa tudi na sredini sata (posiljeni matičniki). Po obliki so kaj različni.

Poleg teh glavnih celic grade čebele še posebne, s katerimi pritrjujejo satje na strop in stranice. Te osnovne celice so peterovoglate in imajo »težko« nalogo, da nosijo vso težo sata. Tam, kjer prehaja čebelino delo v trotje, napravijo čebele posebne zvezne celice, ki nimajo nikakih določenih oblik.

Kakor že omenjeno, imajo matičniki prav različne oblike, dno pa okroglo ali pa šesterovoglato. Kadar je treba, pokrijejo čebele celice s posebnimi pokrovcji. Medeni pokrovcji so ravni ali pa nekoliko vdrti in so iz čistega voska, ker je treba, da je med v celicah neprodušno pokrit. Pokrovcji zalege so vzbočeni in napravljeni iz zmesi voska in obnožine ter so luknjičavi, da more zrak do zalege.

Vosek je maščobi podobna krhka tvarina, ki se da pri 24 do 30° toplote gnesti ter postane tekoč pri 62 do 63°. Samo po tem spoznamo njegovo pristinost. Ako se začne topiti šele po 60° C, mu je primešan ceresin, če pa šele nad 63° C, pa rastlinski vosek. Raztopljev je v etru in v vročem alkoholu, v tem pa le deloma. Barve je rumene in bele. Rumeno barvo pripisujejo vplivu mravljinčne kisline, ki je tudi v čebelini krvi. Kri izločuje to kislino, ki se potem že v čebelinem telesu spaja z voskom (in tudi z medom). Mravljinčna kislina potemni tudi satje kolikor toliko. Tudi kakovost medu, oziroma rastlin, ki jih čebele obletavajo, vplivajo na barvo voska. Vosek (tudi barvanega) lahko obelimo, ako ga dalj

časa izpostavimo močni dnevni svetlobi (milemu spomladanskemu solncu) in ga škropimo z vodo. Tovarne ga belijo s smetano ali pa kemično s klorom. Njegova specifična teža znaša 0.96 do 0.97 kg, je torej lažji nego voda. Pristni vosek ima prijeten duh. Če ga vržemo nekaj koščkov na razgreto štedilnikovo ploščo, bo lepo zadišalo. Vajeno čebelarjevo oko pa spozna pristinost voska najprej na mestih, kjer smo prelomili kolač. Če je zrnčast, je težko dvomiti o njegovi pristinosti, toda manjše količine tujih primesi (ceresina, parafina) pa ni mogoče na oko spoznati. Kemična sestavina voska je ista kakor maščobe. Obstoji namreč iz 80% ogljika, 13% vodika in 7—8% kisika. Razen voska, ki ga čebele same proizvajajo, uporabljajo v svojem domu še posebne vrste vosek, ki mu pravimo zadelavina (propolis) in ki je bolj smolnat ter obstoji iz mešanice posebnega voska in drevesne smole. Pri žagah čestokrat lahko naletimo na posamezne čebele, ki obletavajo smrekove deske. Tam, še bolj pa po drevju, berejo zadelavino, ki je lepka, posebno prijetno dišeča, mrzla pa krhka. Barve je različne: rumenkaste, rdečkaste, rjave ali pa črnkaste. Okusa je grenkega, gori rada. Čebele jo rabijo za zadelavanje luknjic in rež, ki bi utegnile povzročiti prepjih ali pa nuditi večji in njeni zalegi zavetje. Če je zrelo preveliko, ga zože čebele jeseni z zadelavino. Z njo pritrjujejo tudi satnike in sploh vse premične dele panja.

Vosek je za nekatere potrebe v našem vsakdanjem življenju nenadomesten, zato je in ostane njegova vrednost trajna. Namesto njega uporabljajo dandanes tudi cerezin (zemeljski vosek), ki mu primešavajo vosek. Cerezin kopljejo v podzemeljskih rudnikih v neposredni bližini petrolejskih vrelcev, zlasti v Galiciji in Romuniji. Rastlinski vosek dobivajo iz nekaterih rastlin. Pridelujejo ga zlasti Japonci velike množine. Kitajci uporabljajo neke posebne vrste živalski vosek, ki pa je podoben bolj loju nego vosku.

Ivan Jurančič.

Kolikor moremo sedaj, v prvi tretjini februarja meseca presoditi, letošnja zima čebelam ni bila preveč neusmiljena. Dasi je dvakrat pritisnil silen mraz, so vendar v decembru in januarju vsevprek izletele. Največja nevarnost pa jim vsekakor preti proti koncu zime. Toplota 8—9° C v začetku februarja ne obeta kaj dobrega. Čebele sicer ne izletavajo, le tu in tam se katera prikaže, vendar se je bati, da jih bo toplo vreme zavedlo k prezgodnjemu in preobilnemu zaleganju, in to bo v poznejšem mrzlem vremenu zanje usodno.

Čim več je zalege, tem bolj silijo iz panja, ker jih skrb za prehrano zaroda k temu sili. Zato prezimijo najslabše baš tisti plemenjaki, ki zastavijo z g o d a j veliko z a l e g e. Zakaj? Kadar čebele rede zalego, morajo obilo uživati dušično hrano, obnožino, ki pa ima v sebi mnogo neprebavnih snovi. Ako se to zgodi v mrzlem vremenu, ne morejo izleteti in se otrebiti, črevo se jim zamaši z odpadki, to pa povzroči — grižo. Saj izkušnja uči, da se griža pojavlja vedno takrat, kadar postaja zima proti koncu ostrejša in se dolgo noče umakniti.

Po prvem splošnem izletu, ko se čebele otrebijo, je prvo čebelarjevo delo, da panjevo dno osnaži mrtvih čebel in voščene ga drobirja, ki pa ima v sebi kolikor toliko voska. Zato ga naj ne zavrže, temveč z rešetom preseje in loči od mrtvic ter shrani in skuha, pa kmalu, ker je v drobirju mnogo zalege voščene vešče. — Ako se pojavi v panju vlaga ali če opazimo plesnivo satje, je to znamenje, da so panji premalo odeti ali pa so pomanjkljivo narejeni. Roso dobro poberimo s suho krpo

ali z gobo, močno plesnivo satje zamenjajmo s čistim, malo plesnivo pa pustimo v panju, da ga čebele same osnažijo. Vse to izvršimo kakega toplega dne in kolikor mogoče naglo, da čebelno gnezdo preveč ne razhladimo.

Stara bolezen začetnikov je, da stremijo po kolikor mogoče velikem številu plemenjakov. Jeseni zazimijo vse panje, da le kaka »muha« pogleda pri žrelu, spomladi pa potem ni čuda, če so v čebelnjaku slabiči. S temi pa uspešno in veselo čebelarjenje ni mogoče. Plemenjaku, ki ne obseda vsaj polovico toliko satja, kolikor ga obseda normalna družina, vzamemo matice in ga združimo z najbližjim sosedom. Istotako storimo z brezmatičnim panjem, ki je pozimi izgubil matico iz kakršnegakoli vzroka. Proč torej s slabiči in osirotelimi družinami, ker ti so prva in glavna nevarnost za rop. Baš začetniki imajo največ težav in sitnosti z ropanjem, ker »čebelarijo« s slabiči in so vrhtega še neokretni pri opravljanju čebel. Začetnik naj pomni: »R o p a n j e z a b r a n i m o l a h k o, t o d a z a d u š i m o t e ž k o«.

Čebelar naj ne misli, da so čebele že prebile zimo, kadar sneg večinoma skopni in se pokažejo prvi znaki pomladi. Baš v času, ko se menjavajo hladni dnevi s toplimi, kar traja do maja meseca, je mnogo nevarnosti za čebele. Aprilovo vreme je vsakomur predobro znano. Topli trenutki in žarki privabijo čebele iz panjev, pa potegne veter ali pa zakrije oblak solnce in na tisoče čebel popada na hladno zemljo, kjer otrpnejo in umro. Posledica je, da so večkrat v začetku marca meseca panji živalnejši nego v začetku aprila meseca.

Največ čebel se ponesreči pri donašanju vode, zato je potrebno, da napravimo na solnčnem kraju blizu čebelnjaka napajališče, ako ni v bližini žive vode (potočka).

Začetnika opozarjam zlasti na tri najvažnejše točke, po katerih se naj ravna celo leto, zlasti pa zdaj spomladi.

1. Pazi, da čebelam ne zmanjka živeža! Ko pomladi panj prvič odpreš ali pa če že samo pri oknu v panj pogledaš, se prepričaj, ali imajo čebele dovolj živeža. V začetku marca morajo imeti še toliko medu, kolikor so ga od jeseni do marca porabile. Jeseni pustimo ali dajmo dovolj zaloge, da spomladi ne bo v panju pomanjkanja. Ni pametno, ako se jeseni zanašamo na spomladansko pitanje. Čebele mnogo bolj varčujejo z lastno medeno zalogo nego z medom, ki ga jim v manjših porcijah sproti pokladamo. Če preskrbimo čebele že jeseni z živežom, si prihranimo mnogo neprijetnega spomladanskega dela, čebel pa po nepotrebem ne razburjamo. Za vsako priliko shranimo jeseni dovolj medenih satov, da spomladi čebelam, če je potrebno, lahko pomagamo. Do redne izdatne paše, ki nastopi v večini naših krajev šele konec aprila, lahko še marsikateri družini zmanjka živeža. Takim panjem z medenim satom najlaže in najhitreje pomagamo.

2. Toplota je čebelam zlasti spomladi prav posebno potrebna. Mnogo čebelarjev greši, ker kmalu po prvem pomladanskem trebežu ali pa, ko sneg večinoma skopni, odstranijo vso odejo, ki so z njo panje zavarovali pred zimo. Baš sedaj spomladi je čebelam treba več toplote nego pozimi, ker je v panjih vsak dan več zalege, ki potrebuje več toplote nego čebele same zase. Zato pustimo odeje in blazine, če treba, pa panje še odenimo, saj pride še marsikak hladen dan in mrzla noč, preden nastane stalno toplo vreme.

3. Ne brskaj brez potrebe v panju! Začetniki imajo vobče to napako, da iz prevelike radovednosti in gorečnosti odpirajo panje vsak dan ali še večkrat na dan ter brskajo po čebelinem gnezdu. To je nepotrebno in tudi zelo škodljivo! Kolikorkrat panj odpremo, tolikokrat čebele razburimo in motimo pri njih delu. Cele ure traja, preden se zopet umire. Razume se, da to ni v korist čebelam. Tudi pri odpiranju panj, oziroma čebelno gnezdo razhladimo, to je zlasti spomladi zelo škodljivo. Preden panj odpremo, se vselej vprašajmo, ali je to res treba in zakaj. Večji čebelar, ki ima po 50 do 100 ali še po več panjev, bržkone niti trikrat na leto ne odpre posameznega panja, pa se čebele počutijo prav dobro.

Ukaz o odvrčanju in zatiranju kužnih bolezni čebelne zalege.

Čebele so uvrščene med domače živali ter kakor te podvržene drž. zak. z dne 6. julija 1909, št. 177, glede odvrčanja in zatiranja živalskih kužnih bolezni.

Domače živali v zmislu navedenega zakona so vse koristne domače živali kakor tudi psi, mačke in perutnina. Po § 17. je treba vsak pojav nalezljive bolezni takoj naznaniti občinskemu predstojniku, torej tudi nalezljive bolezni čebelne zalege, tako imenovano gnilobo, ki jo provzročajo neke vrste bakterij.

Na podlagi določil § 1., 2. odstavka, državnega zakona z dne 6. avgusta 1909, št. 177, glede odvrčanja in zatiranja kužnih bolezni se ukazuje:

§ 1. Nalezljive bolezni čebelne zalege (razne gnilobe) so uvrščene med živalske kužne bolezni, ki jih je treba naznanjati v zmislu § 16., drž. zak. z dne 6. avgusta 1909, št. 177, in na katere bolezni je uporabljati določila § 17., 1.—5. in 7.—9. odstavka tega zakona, tičočega se dolžnosti naznanila. Navodilo glede pojavov, ki zbujaajo sum nalezljive bolezni čebelne zalege, je priloženo.

Pripomba: § 17. namreč zahteva, da naznani vsak posestnik ali oskrbnik živali vsako prikazen pri živalih, ki vzbujajo sum nalezljive bolezni, občinskemu predstojniku. Ako se pokliče živinozdravnik, mora izvršiti on naznanilo. Te odredbe veljajo tudi za čebele, oziroma čebelarje. Tudi orožništvo je

poklicano, da naznani takoj vsak primer nalezljive bolezni oblasti.

Navodilo, po katerem je mogoče gnilobo spoznati, priobčimo v kratkem.

§ 2. Občinski predstojnik naj naznani nemudoma, ko zve za pojav ali sum take kužne bolezni, politični okrajni oblasti ter navede kraj, kjer stoji panji ter število panjev, o katerih misli, da se jih je prijala bolezen.

§ 3. Ako se bolezni močno razširi ali se sploh pojavi preteče, naj odpošlje politična okrajna oblast uradnega živinozdravnika, da pozveduje ter uvede veterinarno-policijske navedbe. Po potrebi lahko pridelki politična okrajna oblast kužni komisiji čebelarja veščaka.

V posameznih primerih lahko prepusti politična okrajna oblast občinskemu predstojniku uredbo in izvršitev v ukazu omenjenih veterinarpolicijskih navedb, pritegne pa čebelarja veščaka. Občinski predstojnik naj poroča politični okrajni oblasti o ukrenjenih odredbah.

Vsekakor je za zdaj v vsakem primeru poslati sat z zalego, izpremenjeno po bolezni, preiskovalcem, ki jih naznani poljedelsko ministrstvo.

Pri p o m b a: Politična okrajna oblast bi pač morala vselej prideliti komisiji izkušene čebelarja. Zgodi se lahko, da je bolezen čebeline zalege iz umevnih razlogov zdravnikom bolj neznana nego izkušnim čebelarjem.

§ 4. Okužene čebelnjake je dati pod zaporo.

Posledica zapore je, da se ne smejo panji odnašati od okuženega prostora.

Zapora se razteza tudi na rabljene panje, rabljeno čebelarstvo orodje, na vse satovje ter na čebelne pridelke (med ali strd, vosek). Ti predmeti se ne smejo odstraniti od okuženega prostora, oziroma dotičnega poslopja. Shranijo naj se tako, da je tujim, letečim čebelam zabranjen vsak dolet.

Izjeme lahko dovoljuje politična sreska oblast.

Ako se uradno dožene kužna bolezen pri čebelah, prepeljanih na pašo, naj posestnik bolnih čebelnih ljudstev odstrani s paše v štirih dneh vsa svoja na paši postavljena ljudstva in pripadajoče reči. Opusti naj vsako za odvažanje ne neobhodno potrebno manipulacijo pri panjih ter naj jih spravi na prvotni kraj, kjer je začeti s potrebnimi navedbami.

§ 5. Ko se je neoporečno ugotovila nalezljiva bolezen zalege, je zaradi uspešnega zatiranja bolezni vplivati na posestnike, da privolijo:

a) da se bolna ljudstva usmrtilo z žveplanjem zvečer, kadar čebele ne izletavajo več, in da se sati odstranijo, ako se bolezen zalege močno širi in hudo nastopa;

b) da se okužena zalega odstrani in uniči ali da se čebele previdno premestijo brez satja na nove satnice, staro satovje pa uniči, ako nastopa bolezen bolj malo ali lahneje.

Ako posestnik ne privoli v to, se lahko prisili, da ukrene za varstvo sosednjih čebelnjakov take naprave, ki z njimi zabrani izletavanje čebel.

Panje, v katerih so čebele vsled bolezni ali poginile ali so bile usmrčene s posestnikovo privolitvijo, potem okvirce in druge sestavine, ki so iz bolnih panjev, je ali s posestnikovim privoljenjem sežgati ali, če tega ne privoli, osnažiti in razkužiti.

Mrtve čebele, ki so v čebelnjaku in pred njim, je skrbno skupaj pomesti in jih odstraniti, ter tudi satovje, nastrgan vosek in nesnaže iz panjev s premičnim satjem, ki so določeni za razkuževanje.

Čebelna ljudstva, sumljiva kužne bolezni, naj tudi pridejo pod zaporo, in je z njimi ravnati kakor z bolnimi.

§ 6. Razkuževanje je treba izvršiti najskrbneje.

a) Panje s premično stavbo je treba skrbno izdrgniti z alkalskimi lugji in z ostro žčetjo, najmanj dvakrat dodobra izmiti in potem izžgati s puhalničnim plamenom.

b) Z vsem orodjem in s pripravo, kakor s satnimi kleščami, z nožem, s kavljem, z vilicami, s točilnico, topilnico za vosek itd. je ravnati ravno tako, ako jih ni mogoče izžariti.

c) Stene in tla čebelnjakov, ki so bile v njih bolne čebele, ter police je treba istotako osnažiti z alkalskimi lugji. Zemljo pred panji je prekopati nanovo dva metra na okoli ali pa jo pokriti z novo plastjo peska ali prsti. Lesena, kamenita ali betonska tla pred panji je odrgniti z alkalskimi lugji ter jih dodobra osnažiti.

d) Ker prenese bolezni največje čebelar sam od bolnih panjev na zdrave, mora biti vsak čebelar pri delih v okuženem čebelnjaku kar najbolj previden in naj po opravljenih pri bolnih ali sumljivih čebelah dodobra osnaži in razkuži ne samo vse rabljeno orodje, temveč tudi roke.

Pri p o m b a: Jako umestno bi bilo tudi navodilo, kako si napraviti alkalske luge. Morebiti ima kak izkušen čebelar podatke? Glej »Umni čebelar« stran 68, in 205.!

§ 7. Preudarku politične okrajne oblasti je prepuščeno, da po potrebi odpošlje uradnega živinozdravnika, da pogleda v kraj kužne bolezni in nadzoruje dela za zatiranje in razkuževanje, ali da poveri te posle občinskemu predstojniku s pritegnjenim izvedenim čebelarjem.

§ 8. Ko se je uradno zagotovila varnost pred kužno boleznijo v občini in bi se pojavljala bolezen še nadalje, se lahko prepusti izvrševanje in nadzorovanje zaukazanih navedb občinskemu predstojniku na njegovo odgovornost.

§ 9. Občinski predstojnik naj pošlje vsak mesec politični okrajni oblasti kratko poročilo o stanju kužne bolezni s pravilno izpolnjeno tabelo o njej.

Pri p o m b a: Ponatis tabele izostane, ker nima pomena za čebelarje, pri občinskih uradih pa je itak vpeljana.

§ 10. Ako ni bilo v dobi 2 mesecev od izvršitve v § 5. omenjenih navedb in ob končnem predpisu primernega razkuževanja več bolezni ob vremenu, ugodnem za izletavanje, naj se vrši sklepni pregled.

Pri tem je treba preiskati panje okuženega prostora in najbližje okolice, po potrebi pa vse panje v kraju kužne bolezni, če so prosti kuge. Ako je preiskava uspešna, je razveljaviti zaporne uredbe in izjaviti, da je kuga ponehala.

Če bi se nastavljal sklepni pregled ravno v času po zazimljenju čebel, se izvrši šele prihodnjo pomlad, in sicer po najboljšem razvoju zalege.

Kjer se je pojavila bolezen le posamez, se sklepni pregled lahko prepusti občinskemu predstojniku, ki mora pritegniti čebelarja veščaka in poročati o pregledu.

V drugih primerih naj opravi sklepni pregled uradni živinozdravnik, pritegnivši po potrebi izvedenega čebelarja.

Politična okrajna oblast naj obvesti o prenehanju kuge vse tiste občine in oblasti, ki jim je naznanila prej nastop kuge.

§ 11. Nima za čebelarje pomena; je zgolj pravne vsebine.

§ 12. Ta ukaz stopi 14 dni po razglasitvi v veljavo.

Vstani, čebelica!

Cvetko Golar.

Vstani, čebelica, vstani!
Solnce te kliče na plan,
s cvetjem ovenčana trka
pomlad — gospa ti na panj.

Mačice nežne in snežne
v goste zvabile so vrbe.
Ali svatujejo zopet?
Kdo bi jim gledal na grbe!

Pasejo li se ovčice
ali pobelil je sneg,
klijejo žarki iz zemlje,
da pozlačen je ves breg?

Zvončki zvonijo, zvonijo
mesto svilenih ovčic,
in od trobentic vsi holmi
zlatih kot solnce so lic.

Vstani, čebelica, vstani!
Gregor je ptičke poženi —
to so vesele, vesele,
kar jih v ljubezni je sklenil.

To vse zveni koprneče,
srčki drobijo jim mladi,
poje in raja od sreče
kos in strnad po livadi.

Gnezdo škrjančku postilja
v žitu med bilkami njiva,
potok čez jez na postrvi
s šumom veselim se zliva.

Vstani, čebelica, vstani!
Vitez šentjurij k nam jaha —
vkreber po gori zeleni
v rožasto jutro jo maha.

Lončkov in kupic je mednih
polna njegova bisaga,
Vabi te, sladko ponuja;
Vzemi, čebelica draga!

Z belcem čarobnim se vzpenja
strmo na jasno ravnico,
roso poliva po hojah,
toči v cvetove medicó.

Vstani, čebelica, vstani!
Solnce te kliče na plan,
s cvetjem ovenčana trka
pomlad — gospa ti na panj.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Poročila za januar 1926 so zelo kratka. Od vseh strani so javljali, da so čebele dobro prezimovale. Kakor v preteklem mesecu, je bil tudi v januarju vsaj en dan, da so porajale v prosti naravi. Griže, ki bi jej bil vzrok neugodno vreme, ne bo.

Poročevalci so preskrbeli za zimo čebele s primerno hrano. O vsih ostalih čebelarjih pa tega ne moremo trditi. Iz Škofje Loke poročajo: »naši hribovci, ki prezimujejo na gozdnem medu, so imeli že do sedaj mnogo mrličev. Čebele so zaradi žeje v decembru in januarju mesecu v svojo pogubo v najhujšem mrazu izleta-

vale. Mnogi panji so izgubili vse čebele«. Slično vest smo dobili tudi iz Rožnega dola o čebelarjenju v sosednji Hrvatski.

Tu pa tam so čebelarji s potrebno previdnostjo pregledali panje glede števila mrtvic. V tem pogledu si poročila zelo nasprotujejo. V Škofji Loki in v Rožnem dolu jih je bilo mnogo, pri Sv. Gregorju pa izredno malo.

Poraba zimske zaloge je bila majhna. Razpredelnica kaže, v kakšnem sorazmerju je bila v januarju zadnjih štirih let poraba s toplino zraka, z izletnimi in solničnimi dnevi.

Mesečni pregled za januar 1926.

Kraj (z morskó višino)	Označba opazovanega panja	Panjenje na teži						Toplina zraka				Dni je bilo											
		pridobil v			zgbil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil	najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	dne	C°													
		mesečni tretjini dkg						pe-rabil	dkg	dne	C°												
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	25	30	—	75	—	—	—	+11	-13	—	2-3	1	4	5	22	5	4	3
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	30	50	—	100	—	—	—	+9	-13	—	2-5	1	4	6	21	4	6	3
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	30	15	—	75	—	—	—	+10	-12	—	1-7	—	2	7	21	6	4	3
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	15	20	30	—	65	—	—	—	+8	-16	—	4-1	1	5	6	19	12	—	5
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	5	15	30	—	50	—	—	—	+14	-14	—	1-5	1	2	6	12	11	8	16
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	40	45	—	110	—	—	—	+11	-15	—	1-8	2	3	7	16	7	8	12
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+12	-12	—	—	2	2	5	19	8	4	7
Gor. Logatec (476 m)	Amerikanec	—	—	—	25	15	20	—	60	—	—	—	+8	-15	—	1-5	—	2	6	13	2	16	10
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	20	20	—	65	—	—	—	+8	-15	—	—	2	3	7	13	10	8	15
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	24	20	28	—	72	—	—	—	+10	-16	—	2-1	1	4	8	13	4	14	10
Struge pri Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	45	50	—	120	—	—	—	+10	-20	—	2-8	2	4	7	19	6	6	21
Žužemberk (190 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	30	40	—	90	—	—	—	+16	-15	—	1	1	1	8	20	5	6	—
Rožni dol pri Semicu (376 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	15	20	—	55	—	—	—	+9	-16	—	0-5	—	1	10	14	13	4	9
Hrastnik (250 m)	Gerstung	—	—	—	15	10	21	—	46	—	—	—	+13	-12	—	0-5	2	1	6	14	8	9	13
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	—	—	—	10	15	20	—	45	—	—	—	+5	-17	—	4-6	1	1	7	15	13	3	11
Orehova vas p. Marib. (270 m)	Gerstung	—	—	—	20	15	25	—	60	—	—	—	+10	-14	—	0-9	1	1	7	17	10	4	16
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+10	-18	—	2-8	1	1	5	11	13	7	18
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	35	15	—	130	—	—	—	+12	-13	—	1-4	1	4	6	19	7	5	9
Cezanjovci (182 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+12	-14	—	—	1	3	8	14	14	3	14
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+7	-17	—	3-9	1	2	5	8	11	12	13
Sv. Lovrenc na Pohorju (442 m)	Sträuli	—	—	—	20	30	40	—	90	—	—	—	+15	-9	—	1-24	1	—	7	10	1	20	4

	Povprečna		izletnih	solčnih	s snegom	z dežjem
	poraba	toplina				
V januarju 1923	90.2 dkg	+ 0.7° C	4.4	8.5	3.9	4.6
V januarju 1924	89.5 dkg	- 2.7° C	1.5	8.5	5.8	4.0
V januarju 1925	91.6 dkg	+ 0.8° C	4.5	10.4	2.3	2.3
V januarju 1926	77.5 dkg	- 1.8° C	1.3	6.9	2.4	6.6

Društvene vesti.

Predavanja v marcu. 14. marca v Ljutomeru v meščanski šoli ob 9 dopoldne. — 25. marca v Leskovcu pri Krškem po jutranji maši v ljudski šoli. — 28. marca v Kamniku ob pol 10 dopoldne v »Domu«.

Čebelarškim podružnicam v Mariborski oblasti. Podružnice, ki želijo predavanja, naj takoj vložijo prošnjo do velikega župana, oddelek za kmetijstvo v Mariboru, obenem pa o tem obvestijo podpisanca. — Iv. Jurančič.

Poročilo o seji načelstva dne 25. januarja 1925. I. Navzočni gg.: prošt Kalan, Humek, Verbič Ivo, Bukovec, Verbič Josip, Mesar, Okorn.

Društveno zemljišče. Z ozirom na nizko najemnino smo razpravljali, ali naj zemljišče še nadalje oddajamo v najem ali naj ga prodamo. Izkupilo bi plodonosno naložili za »Čebelarški dom«. G. ravnatelja Mesarja smo naprosili, naj se obrne do merodajnih faktorjev, ki naj vse eventualnosti prouče, na prihodnji seji pa naj odboru o tem poroča.

Slučajnosti. Tajnik je poročal o pripravah za redni občni zbor »Zveze čebelarških podružnic v mariborski oblasti«, o akciji za zatiranje kužnih bolezni, o dopisih Saveza in o prošnji čebelarške podružnice v Vodicah. Poročilo je načelstvo odobrilo. Sklenilo se je dalje: 3. štev. »Čebelarja« naj objavi ministrski ukaz o zatiranju kužnih bolezni. Prošnjo vodiške podružnice se je poslalo velikemu županu v rešitev. Inserate je treba plačati vnaprej, o objavi pa odloča odbor. Razpravljali smo še o brošuri »Kužne bolezni čebel«, a v tej zadevi ni načelstvo napravilo nobene sklepa.

Jože Okorn tajnik.

Seja ljubljanske podružnice bo dne 10. marca 1926. l. ob 8 zvečer pri »Nacetu« na Martinovi cesti. — Po končanem sporedu bo predavanje o vzreji in dodajanju matic, o zažičevanju in pritrjevanju satnic. Vse čebelarje vljudno vabimo na ta sestanek. — Odbor.

Podružnica za Maribor in okolico sklicuje odborovo sejo na dan 7. marca 1926 ob 11 v III. deški šoli v Mariboru, Ruška cesta. Predsednik Brumen.

Drobiž.

Urednik.

† **Dragotin Mayer.** Iz Zagreba smo prejeli vest, da je očka Mayer, dolgoletni upravitelj »Centralne pčelarske zadruga« v Zagrebu, nedoma umrl.

Pokojnik je bil dolgo let duša te zadruga. Zanimala ga je zlasti trgovina z medom na debelo. Mnogo si je prizadeval, da bi bil našel kupcev za hrvaški med na evropskih tržiščih. V trgovini z medom si je pridobil neverjetno obilnih izkušenj. Mislimo, da ne pravimo preveč, če trdimo, da je bil v tem pogledu v Jugoslaviji brez konkurence.

Gospod Dragotin Mayer je bil med hrvaškimi čebelarji jako znana in priljubljena

osebnost. Z originalno zunanostjo in z izredno dobrodušnostjo in šegavostjo si je pridobil mnogo prijateljev, med njimi tudi slovenske čebelarje ob kongresih »Saveza«. »Centralna pčelarska zadruga« bo smrt g. Mayerja težko občutila, še bolj pa njegovi osebni prijatelji, ki jih je imel obilo, to je dokazal izprevod na pokopališče. Slava mu!

Italijanke proti Kranjcam. E. C. Kundsén iz Borgestada na Norveškem je sporočil dunajskemu »Bienenvatru«: »Leta 1922 sem kupil od vzrejvalca matic Nielsena v Veistrupu kranjske in laške matice. Iz 10 panjev z la-

škimi maticami sem dobil 82½ kg medu, povprečno torej 8¼ kg na panj, od 8 panjev s kranjicami pa 139½ kg ali povprečno 17½ kg na panj. Kakor vidimo, so kranjice daleč pred italijanskimi, kar se tiče nabiranja medu. Panji z laškimi maticami so bili čez mero živahni, toda medu niso imeli mnogo. (Bienenvater.)

Čebelarji dočakajo visoko starost. Časopis »Revista de Apicultura« omenja, da je Réaumur dočakal 74 let, Hruška 75, Huber 81, A. J. Root 84, Langstroth 85, Ch. Dadant 85, Rauschenfels 87, Hopkins 88, dr. Miller 89, Dzierzon 94 let. — Tudi med slovenskimi čebelarji je mnogo očkavov, ki imajo po 7, 8 križev za sabo. To je menda za kazen, ker se ukvarjajo z »najdobičkanosnejšo« panogo kmetijstva.

Strjen med postane tekoč, če ga postavimo za 4—5 dni na pekovsko peč. Urednik je to že mnogokrat napravil in vselej z najlepšim uspehom. Nad pečjo je spomladi in jeseni 30 do 35° toplote, ki vpliva počasi, toda zdržema na med tako, da postane lepo tekoč, ne da bi toplota količkaj škodovala kakovosti medu.

Kdor ima priložnost, naj se po tem nasvetu ravna. Prihrani si mnogo neprijetnega dela in stroškov, ki jih ima s segrevanjem vode.

Cena medu in vosku je neizpremenjena. Za fin cvetlični med dobimo, če je najugodnejše, 18—20 Din za kilogram fco. Ljubljana. Po ajdovem medu ni povpraševanja. Voska primanjkuje. Izvoz medu iz Jugoslavije je popolnoma prenehal.

Najuspešnejše sredstvo za razkuževanje panjev je vsekakor spajalna svetiljka na bencin. Plamen, ki šviga iz nje, je vroč več sto stopinj in bliskoma pomori vse kali (trose) katerekoli kužne bolezni čebel. Panj obžgemo s to svetiljko znotraj in zunaj, pa ne toliko, da bi se les začel žgati ali oglenet. Plamen premikamo sem ter tja po lesu s toliko hitrostjo, da les porumeni, pa je dovolj. Panj moramo posebno dobro obžgati po špranjah, kotih in v žrelu. Rešetke ne smemo obžgati, ker bi se pod plamenom takoj stopila. Prekuhajmo jo v kotlu!

Sadite akacijo! Šumski referent v Novem mestu ima na razpolago še nekaj tisoč akacijevih sadik (enoletnih). Cena 110 Din za tisoč. Tudi šumski referent v Mariboru ima nekaj akacijevih sadik na razpolago. Cena 100 Din za tisoč. Sadike naročite nemudoma!

Pokončavanje čebelinih krpeljv (uši) z naftalinom priporočajo nekateri čebelarji. Svetujejo, naj potisnemo pod satje kos papirja z

naftalinom. Bolj nespametnega nasveta ni. Res popadajo uši na tla, toda s čebelami vred, ki jih naftalin omami. Naj nikomur ne pride na misel, da bi to sredstvo poizkušal!

Miši preženemo iz čebelnjaka, če položimo na več krajih šope kakršnekoli mete. Duh te rastline je mišim tako zoprno, da takoj zapuste čebelnjak, oziroma prostor, kjer so se naselele. (Schweiz. Bztg.)

Uvoz medu v Avstrijo je znašal v prvi polovici 1925. l. le 1554 q. Največ so ga dobavile Zedinjene države (475 q), potem Madžarska (267 q) in Jugoslavija (229 q). Smo pač na tretjem mestu, ker ne moremo konkurirati s slepimi cenami ameriškimi in madžarskimi.

Lačne čebele so najbolj dovzetne za bolezni. Pri ljudeh, živalih in rastlinah lahko dan na dan opazamo, da je tam največ bolezni, kjer je pomanjkanje hrane, bodisi v loncu, jaslih ali pa v zemlji. Zakaj naj bi bile izjema baš čebele? Prvi pogoj za zdravje čebel je torej zadostna in primerna hrana. Kjer gospodari lakota in kjer prezimujejo čebele na slabem medu, se ne smemo čuditi, če pridejo v goste bolezni.

Mlačno klajo pokladajmo spomladi! V tem letnem času so čebele za hlad mnogo bolj občutljive nego n. pr. jeseni. Zelo jim postrežemo, če prilijemo medu nekoliko mlačne vode (¼ l na kg). Tako hrano s posebno slastjo in strastjo uživajo. Posnemajmo naravo! Tudi med, ki ga čebela po cvetju bere, je topel od solčnih žarkov.

Velike žolne delajo v hudih zimah precej škode pri čebelah. Te sicer zelo koristne in krasne ptice prilete lačne k čebelnjaku, izkljujejo pri kranjičih s svojim močnim kljunom v končnico veliko luknjo in se napasejo čebel. Letos so marsikje uničile posamezne panje, zlasti v čebelnjakih, ki so stran od hiš. Meni so pred leti v Polhovem Gradcu uničile tri panje. Obranimo se jih, če zapičimo ob straneh čebelnjaka dva natiča in nato na gosto preprežemo pročelje z žico ali pa z vrstico.

Žoln ne bomo pobijali, ker spadajo k najdelavnejši gozdni policiji, ki neumorno uničuje razne zajedalce pod lubjem in v lesu.

Pazimo na vosek pri kuhi! Na naš blagovni oddelek prinašajo čebelarji vosek v zameno za satnice. Kdor ima priliko pregledavati to blago, se ne more načuditi, kako zelo je propadla spretnost čebelarjev v kuhi voska. Nekdaj smo bili na glasu, da takega voska, kakršen je prihajal iz Slovenije, znajo malokje skuhati, in naše blago je zaradi tega romalo po vsej Evropi ter je imelo velik sloves. Da-

našnja roba ni senca tega, kar bi lahko bila. Čebelarji menda niti ne vedo več, kakšno mora biti prvovrstno blago. Popolnoma vseeno jim je, kaj dajo iz rok. Vse kaže, da nimajo prav nič volje, da bi se potrudili skuhati res lepo blago. Menda so mnenja, da naš blagovni oddelek mora prevzeti blago tako, kakršno je, slabo ali pa dobro, in da je za to tukaj, da zamenja slab, nečist, zažgan vosek za — lepe satnice. Resnica je, da se lahko vsakdo zanaša na veliko potrpežljivost in postrežljivost vodje blagovnega oddelka, toda vse do neke meje! Zadnji čas je, da čebelarji sami uvidijo, da tako ne pojde, in da nečistega in zažganega voska društvo le ne bo moglo kupovati, čeprav primanjkuje blaga. Če denemo pri izdelovanju satnic en sam kolač črnikastega, zapaljenega voska topit med večjo množino lepega, pa bo vsa kuha pokvarjena in satnice iz te mešanice nikdar ne bodo imele tiste zlatorumene barve, kakršno imajo, če so napravljene iz lepega, nezažganega voska.

Čebelarji morajo posvečati pravilni kuhi voska več pozornosti nego doslej, potem bodo za blago dosegli tudi višjo ceno, blagovnemu oddelku pa prihranili mnogo preglavic in skrbi.

Voska primanjkuje! Zaradi neprestanih slabih letin in zaradi razširjanja čebelarjenja s premičnim delom (satjem) je pridelek voska izredno padel. Čim manj pa je blaga, tem bolj moramo skrbeti za pridobivanje voska. Paziti moramo na vsak košček satja in porabiti vsako priliko, da pridelamo kaj voska. Kadar pregledujemo čebele, ostržimo satnike in rešetko ter strop panja in prizidkov, in vsakokrat bomo zbrali precej tega blaga, iz katerega dobimo skoraj sam vosek. Kadar točimo med, ne pozabimo, da satnike dobro ostrgamo. Vegaste, grbaste in predebele sate obrežimo z ostrim nožem, da bodo ravni, pa se bo nabralo zopet precej voščin. Nikar ne imejmo v panjih prestarih satov! Skrbimo, da bodo čebele vsaj v treh letih obnovile vse satje, vsako leto tretjino. Na ta način bomo skrbeli za zdravje čebel, obenem pa pomnožili pridelek voska, kajti iz vsakega sata bomo dobili več voska, nego je tehtala satnica, ki smo jo pritrčili v satnik.

Lepa naloga se nudi našim podružnicam v zbiranju voščin in voska. Marsikomu, ki pridelava na leto le malo voščin, se kuha niti ne izplača, ker potroši pri tem delu več kuriva in časa, nego je skuhani vosek vreden. Tudi

priprav za kuho nima vsakdo, mnogo čebelarjev je pa, ki voska sploh ne marajo kuhati, bodisi, ker tega opravila niso vajeni, ali pa, ker se ne marajo s tem zamudnim delom ukvarjati. Zato voščine rajši prodajo, tem rajši, če jih imajo malo.

Podružnicam se nudi z nakupom voščin izredno lep vir dohodkov. V svojem okrožju naj izkušajo zbirati od svojih članov pa tudi od nečlanov vse voščine. Seveda mora biti nakup organiziran, to se pravi, da morajo nakupovalci hoditi od čebelarja do čebelarja in povpraševati po blagu. Prepričan sem, da bi vsaka podružnica dosegla uspehe, če bi voščine kupovala po pametni, pošteni ceni. Nakupljeno blago bi potem podružnica sama skuhala in vosek prodala osrednjemu društvu, ki ga bo brez dvoma tako plačalo, da bo podružnica za svoj trud žela priznanje — v dobičku. Društvo bi pa prevzemalo tudi voščine, če bi podružnica iz kateregakoli vzroka ne hotele ali ne mogle kuhati voska.

Kaj bi s tako akcijo dosegli? Pred vsem to, da bi društvo imelo vedno dovolj zanesljivega voska za izdelovanje satnic. Tudi bi podružnice lahko vosek zamenjavale za satnice in jih oddajale članom. Največja korist akcije pa tiči v tem, da bi s pravilno kuho in s temeljitim iztiskavanjem pridobile iz voščin mnogo več voska nego posamezen čebelar, ki nima prave priprave za to delo. Na tisoče kilogramov voska ostane v slabo prekuhanih in pomanjkljivo iztisnjenih voščinah. Ta vosek bi bil pridobljen za gospodarstvo! Tudi za tropine je kupcev, če bi bilo tega blaga kaj več na razpolago. Posamezni čebelarji ga vržejo na kup, ker ga ni mnogo. Podružnica bi pa dobila za to blago še vedno precej denarja.

Vabimo podružnice, naj z vso resnostjo pretresajo to stvar, ker bo osrednje društvo še to leto izkušalo oživiti to akcijo, ki bo brez dvoma marsikomu v prid in ki jo bodo mnogi čebelarji prav z veseljem pozdravili. Treba je le malo podjetnosti in trgovskega duha, pa pojde!

Listnica uredništva.

Nabirajte novih članov, ki jim lahko postrežemo tudi s 1. in 2. številko »Čebelarja«. Če kdo kake številke lista ne prejme pravočasno, naj jo takoj reklamira! Reklamacije so poštnine proste.

Novim članom pošljemo že izišle številke skupno s prihodnjo. Na to jih opozorite, da ne bodo lista po nepotrebnem reklamirali.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 satnikov najnovejšega sestava, kompletan z vsemi pritklinami (s pripravo za prevažanje)	325	—
Isti na 10 satnikov, najnovejši in najpreciznejši izdelek	350	—
Baloni za 1 liter Din 8.—, z odprtim podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran	130	—
(Kupljen obenem s točilom samo 100 Din.)		
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Doza, leseni obod, za pošiljanje po železnici	12	—
Garnitura za vdolavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kapa, čebelarska, za odpiranje (s tkanino)	45	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	28	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	46	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Okvirčki za A.-Ž. panje (nezbiti), za komad	1	75
Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Posoda, glej doza za 25 kg	40	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu, z dvojnimi sitom	130	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	50
Razstojščica, pločevinasta, namesto kvačič za 9 ali 10 satnikov	2	—
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	15	—
Rešetka, matična, šibkejša, nebrušena, za m ²	94	—
Sipalnik, lesen, za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu (pločevinasto)	20	—
Stiskalnice za umetno satje	1000	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	10	—
Šablona, jeklena, in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačič)	20	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27×41 cm in emalj.	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo s čistilnikom, samo 100 Din več.	—	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Topilniki za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	—	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
Žica, v klobčiču, dkg	—	50
Kovinski deli za A.-Ž. panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1:25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko à Din 1:50	3	—
c) 2 tečaja za vratca à Din 1:75	3	50
d) 4 tečaji za brade à Din —50	2	—
e) 2 mreži za okenca à Din 4:50	9	—
f) 4 zapahi za okenca à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —25	—	50
h) ¼ kg kvačič	5	—
i) 1 kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	15	—

GOSPODARSKE KNJIGE

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—.

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konzerviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolšak. Din 40.—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Z 22 slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—.

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani